

Article opinió - Ramon Orfila - “Sultana Khaya, símbol de la resistència saharauí”

La voluntat de resistència de les dones saharauis davant la situació límit a la que les han conduït l'ocupació militar d'una bona part del seu país, està més que demostrada i un dels símbols de la seva capacitat de sofrir i lluitar de manera incansable és Aminetu Haidar, l'anomenada Gandhi del Sàhara, que va protagonitzar uns dels episodis de resistència amb més ressò internacional de l'història recent. Encara es ben viu el record de com una dona d'aparença fràgil va mostrar una voluntat de ferro front als intents del règim dictatorial del Marroc de silenciar la seva lluita per la llibertat del seu poble, i front a la incapacitat, ineficàcia i desorientació política de les autoritats espanyoles que es van veure involucrades en l'intent de reprimir el desafiament moral d'Aminetu que va sorprendre el món sencer i va donar a conèixer amb una força inèdita el problema del Sàhara mobilitzant uns suports que van abastar dotzenes de països d'Europa i Àfrica.

El paper d'ambaixadora de la causa del dret d'autodeterminació dels saharauis ha duit Haidar a recórrer múltiples escenaris en els que ha fet conèixer la realitat que pateix el seu poble d'ençà que el Marroc va ocupar il·legalment el Sàhara Occidental, despertant sempre una expectació molt considerable, fruit d'una autoritat moral internacionalment reconeguda.

Idò, mentre es manté la lluita permanent d'Aminetu, un altre nom d'una dona Saharauí ha saltat a les pàgines dels mitjans de comunicació, per la valentia de la seva lluita contra els invasors que ocupen la seva pàtria i per la duresa inmisericorde dels atacs que ha rebut per part de les forces d'ocupació. És Sultana Khaya, una Saharauí de 41 anys originària de Bojador, que des del seu domicili ha mantingut una resistència que torna omplir el món d'admiració, de la que s'han fet ressò diferents organitzacions internacionals de defensa dels drets humans que s'han mobilitzats per pressionar el govern del Marroc per tal que posi fi a les agressions que ha patit la dirigent Saharauí,

Aquesta setmana, Sultana Khaya ha arribat a Espanya per rebre tractament mèdic i ha tingut ocasió de contar el calvari que ha viscut en els 560 dies de confinament forçós en el seu domicili.

Amnistia Internacional, que s'ha fet ressò en diferents ocasions del patiment de l'activista, es va mobilitzar fa uns mesos per recollir signatures exigint la finalització de les agressions, en una campanya en la que explicava com...

“El 19 de maig del 2021 les forces de seguretat marroquines van irrompre a la seva casa, van fermar amb esposes i grillets a la seva germana i van robar el telèfon i l'ordinador de Sultana. També van detenir i torturar tres activistes que es trobaven en aquell moment a la casa. Dos dies després, desenes de membres emmascarats de les forces de seguretat van tornar entrar a la casa i van bloquejar la seva connexió a internet. Després la van agredir, van tractar de violar-la i van violar la seva germana.

Uns mesos després, dotzenes d'agents de les forces de seguretat marroquines vestits de paisà

van entrar novament a casa seva a les 5,30 de la matinada i la van violar. Els agents també van agredir sexualment a la seva mare de 80 anys i a les seves dues germanes. Els agents marroquins que van entrar per la teulada, van deixar un rastre de destrucció rompent tot el que van trobar i fins i tot van abocar dins la casa substàncies tòxiques.”

I continuava denunciant que “des de novembre del 2020 Sultana i la seva família han viscut confinades en arrest domiciliari il·legal, sense cap ordre judicial i sense rebre atenció mèdica per les lesions produïdes en les violacions”.

Unes denúncies que es van fer arribar al Ministre d'Exteriors espanyol, Albares, des de diferents ONGs, però també a través de les preguntes formulades per diferents diputats en seu parlamentària, rebent sempre una resposta genèrica, sense nomenar en cap moment el cas de Sultana que ja constituïa un escàndol a nivell internacional.

“España está firmemente comprometida con la promoción y la protección de los Derechos Humanos”, lo que constituye “una prioridad de su acción exterior”. Lo dice, también, la [Estrategia de Acción Exterior 2021-2024](#): “España condenará y combatirá la violación de los derechos humanos allí donde se produzcan”.

Un silenci i una inacció que contrasten amb les proclames del propi ministre que no va dubtar a l'hora d'interpel·lar el ministre d'exteriors xinès sobre el baix nivell de respecte dels drets humans a aquell país.

Albares és, en aquest sentit un digne deixeble de Pedro Sánchez, si tenim en compte que, aquests mateixos dies el President espanyol, en la seva visita oficial a Moldàvia, ha tornat emfatitzar sobre el compromís espanyol en la defensa de la legalitat internacional i la integritat territorial, quan en el cas del Sàhara Occidental està fent tot el contrari.

Sultana, a l'arribada a Canàries, on ha viatjat acompanyada de dos activistes nord-americans que des del 15 de març han conviscut amb ella, actuant com escuts humans, ha denunciat que en els dos anys de confinament, en els que no ha cessat de fer onejar la bandera Saharai des de la teulada de la seva casa, ha rebut tot tipus de vexacions, ha volgut agrair la multitud de suports rebuts des de la societat civil canària i espanyola en general, i la d'algunes institucions, especialment de les Illes Canàries, que van desplaçar representants destacats a la seva rebuda multitudinària a la seva arribada.

Mentre, el Gobierno de Espanya, continua el seu rumb erràtic respecte de la seva relació amb els països del Magreb, sense donar cap explicació mitjanament convincent sobre els motius de la carta remesa, en secret, per Sánchez al rei-dictador del Marroc, en la que es reconeixia la marroquinitat del Sàhara. Un silenci que l'aïlla respecte de totes les demés forces parlamentàries, que aquesta setmana passada, per tercera vegada, l'hi han recriminat la manca de transparència en una qüestió tan sensible davant la opinió pública i de tanta transcendència, com ho demostra el deteriorament de les relacions diplomàtiques i comercials amb Algèria, que no amaga el malestar produït per l'actitud de Sánchez, traduint la seva insatisfacció en mesures econòmico-comercials, que estan perjudicant i no poc Espanya.

La compareixença de Sánchez, prevista pel dia 8 de juny davant el Ple del Congrés dels Diputats per tornar donar explicacions sobre la qüestió, ha perdut interès si tenim en compte que des de l'Executiu s'utilitza una i una altre vegada la tècnica parlamentària de fugir de concrecions per omplir de frases ambigües les explicacions del govern. Així ho ha fet Albares en la recent visita a Canàries on les seves explicacions no sols no han convençut a ningú sinó que han servit per tot el contrari, i així s'ha constituït una plataforma molt ample d'organitzacions no governamentals que recullen signatures exigint que el poble del Sàhara pugui auto determinar-se d'acord amb el dret internacional.

Amb la particularitat que, com informava la setmana passada el periodista i gran coneixedor de la realitat del Magreb, Ignacio Cembrero, des del Marroc s'estan sembrant dubtes sobre la viabilitat de posar en pràctica un dels acords estrella de la visita de Sánchez al Marroc, com es l'apertura de la duana comercial entre Ceuta, Melilla i el Marroc. I tenint en compte que quan es tracta de la dictadura marroquí res fuig del control del monarca feudal, fins i tot els rumors, no m'estranyaria que estessin davant una nova forma de pressió-amenaça al govern espanyol. I es que, ja ho hem dit moltes vegades, qui cedeix davant un xantatge acaba sent víctima de nous xantatges, amb un preu cada vegada mes alt.

El que està ben clar és que, a la vista dels resultats obtinguts, el cop de timó del govern de Sánchez haurà estat una espècie de "negoci de na peix fregit", que comprava el peix a quatre, el fregia i després el venia a tres.